

Boekbespreking

Jan van de Craats

Ondanks de sombere berichten die soms over ons vak de ronde doen, moet worden vastgesteld dat de belangstelling voor wiskunde in ons land alleen maar toeneemt. De manifestatie 'Pi in de Pieterskerk' op 5 juli 2000 trok 800 bezoekers, aan 'De Nationale Doorsnee' deden meer dan vijftigduizend scholieren mee en beide evenementen mochten zich verheugen in een grote belangstelling van de media. Ook de boekenmarkt laat zich niet onbetuigd. Boeken over de Laatste Stelling van Fermat, over Geheime Codes, over het Vermoeden van Goldbach, over Teldivels en Papegaaien, over Wiskundige Patronen en Structuren, over excentrieke wiskundigen zoals Erdős en Nash, allemaal worden ze heel goed verkocht, zowel in het origineel als in Nederlandse vertaling. En vlak ook onze eigen Zebra-reeks niet uit, die een ongekend succes blijkt te zijn!

Het verhaal van de wiskunde is tegelijkertijd in het Engels en het Nederlands verschenen. Zoals de titel al aangeeft gaat het over de geschiedenis van de wiskunde. In 24 korte hoofdstukken verhaalt Mankiewicz over de wiskunde van de Babyloniërs, de Egyptenaren, de oude Grieken, de oude Chinezen en Indiërs, de Arabieren, de Europeanen in de Middeleeuwen en de Renaissance, om daarna via Descartes, Kepler, Newton en Leibniz modernere tijden te bereiken. We zijn al ver over de helft van het boek wanneer Abel en Galois, de wegbereiders van de moderne algebra, en Gauss, Bolyai en Lobachevsky, de uitvinders van de niet-euclidische meetkunde, ten tonele verschijnen. Er volgen dan nog hoofdstukken over kansrekening en statistiek, over speltheorie, wiskunde en kunst, en over chaos en fractals.

Het boek ziet er schitterend uit. Er staan prachtige kleurenillustraties op vrijwel elke bladzijde en de vormgeving van het geheel is voorbeeldig. Mankiewicz schrijft een uitermate leesbaar en inspirerend proza, dat in de vertaling van met name de eerste twaalf hoofdstukken heel goed bewaard is gebleven. De vertaling van de tweede helft loopt minder soepel – je merkt dan wel degelijk dat je vertaald Engels leest – maar dat is niet echt storend. *Pythagoras*-redacteur Dion Gijswijt heeft als redactioneel adviseur de beide vertalers voor wiskundige uitglidders behoed.

Een boek als dit heeft sterke en zwakke kanten. Sterk is de inspirerende schrijfstijl, de visuele aantrekkingskracht en de fascinerende beschrijving van de oude geschiedenis van de wiskunde, die meer dan de helft van het boek in beslag neemt. Minder sterk is wat je er over de wiskunde zelf en het doen van wiskunde uit te weten komt. Er komen vrijwel geen formules in het boek voor en waar ze

wel voorkomen, bijvoorbeeld in de laatste alinea van bladzijde 180, werken ze eerder verwarrend dan verhelderend: de auteur wekt daar eigenlijk de indruk zelf ook niet goed te begrijpen waar het om gaat. Moderne ontwikkelingen worden zonder enige diepgang beschreven, maar ook de oudere zuivere wiskunde komt er nogal eens bekaaid af. Van Fermat worden alleen de bijdragen aan de precalculus en de kansrekening vermeld; geen woord over zijn baanbrekende werk op het gebied van de getaltheorie. Het sensationele bewijs van zijn Laatste Stelling wordt alleen in het voorwoord van Ian Stewart genoemd.

'Uitbeelding van de meetkunde' uit Margarita philosophica (1503) van Gregor Reisch

Deze kritische opmerkingen hebben niet de bedoeling kopers af te schrikken, integendeel. De vele sterke kanten van het boek maken de aanschaf ervan zeer aanbevelenswaardig: u krijgt meer dan waar voor uw geld!

Titel: *Het verhaal van de wiskunde, met een voorwoord van Ian Stewart*
Auteur: Mankiewicz, Richard
Uitgever: Uitgeverij Uniepers, Abcoude, i.s.m. Natuur & Techniek, Amsterdam, 2000
ISBN 90 6825 259 3
Prijs: f 59,50